

Povzetek projekta Po kreativni poti do znanja 2017 – 2020, 3. odpiranje, za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: **Z drevesi v Kopru**

- V katero področje na prvi klasifikacijski ravni **KLASIUS-P-16** se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovo (neustrezno področje izbrišite):

05 - Naravoslovje, matematika in statistika

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

Prijavitelj: Univerza na Primorskem

Nosilec: Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije

Partner 1: Javno podjetje – Azienda pubblica Marjetica Koper, d.o.o. – s.r.l.

Partner 2: Peter Simončič s.p.

3. Besedilo:

- Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta

Drevesa so ogledalo našega odnosa do narave in mesta

Živimo v času, ko vedno več ljudi živi v mestih. Mesta pa niso le zgoščena domovanja ljudi, temveč tudi življenjska okolja za številne živalske in rastlinske vrste. Biotska pestrost v mestih zvišuje kakovost bivanja, zato je pri načrtovanju razvoja mest pomembno upoštevati tudi ta vidik. Mesta, ki skrbijo za vzdrževanje in ohranjanje biotske pestrosti, so navadno zelo visoko uvrščena na sezname mest z visoko kakovostjo življenja. Odločilno vlogo pri tem ima tudi pravilen odnos, načrtovanje in vzdrževanje zelenih površin. Drevesa igrajo pri tem še posebej pomembno vlogo, saj naš odnos do njih zrcali naš širši odnos do "divje" narave in so pomemben člen pri vzgoji državljanov. Kako je za to poskrbljeno v mestu Koper? Na to vprašanje poskuša odgovoriti raziskava, ki jo izvajajo na Univerzi na Primorskem v sodelovanju z javnim podjetjem Marjetica Koper d.o.o., ki v Kopru skrbi za upravljanje z zelenimi površinami.

Drevesa v mestih ne služijo le kot okras, temveč tudi ščitijo in blažijo mestno okolje pred vremenskimi pojavi ter okoljskimi obremenitvami, kot sta onesnaževanje in hrup, hkrati pa predstavljajo tudi življenjski prostor številnim živalskim vrstam. Izbira dreves v mestu mora biti skrbno načrtovana ter slediti potrebam okolice, potrebam vzdrževanja in trenutnim družbenim zahtevam. Drevesa v mestih uspevajo tako na javnih kot na zasebnih površinah. Slednja so še posebej zanimiva, saj delijo zgodovino z ljudmi, ki so jih tam zasadili. Poznavanje raznolikosti dreves nam tako pove veliko več o kraju in ljudeh, kot bi si lahko mislili. Drevesa, v kolikor so primerno vzdrževana, po dolgoživosti za nekajkrat presegajo življenjsko dobo ljudi in so tako pričevalci preteklih obdobij in tradicije nekega območja. Prav drevesa so namreč nekoč v vaseh in mestih predstavljala center družabnega življenja - pod njimi so se odvijala zborovanja, kulturni dogodki, plesi, itd.

Vzdrževanje in izgled dreves v mestih je zrcalo našega odnosa do naravnega in družbenega okolja, zato nas upravičeno zanima tudi odnos do njih v našem neposrednem okolju, torej v mestu Kopru. Koper je mesto z bogato zgodovino na zemljepisno prepišnem območju, na prehodu med Sredozemljem in srednjo Evropo. Vso njegovo raznolikost lahko zasledimo tudi pri drevesih, ki so zasajena po mestu. Nekatera so tukaj že stoletja. Ohranila so se skozi različne družbene ureditve in preživela raznoliko prebivalstvo mesta. Druga so mlajša, odražajo novejši okuse in spremljajo sodobne spremembe tako v družbi kot tudi v okolju. Vsa pa so pomembni pričevalci sedanje podobe Kopra.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

Kako do boljšega upravljanja in varovanja dreves v mestu Koper?

V okviru projekta, ki ga izvajajo na Univerzi na Primorskem, študenti pod strokovnim vodstvom doc. dr. Petra Glasnoviča z Oddelka za biodiverzitetno Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije FAMNIT UP, so preučevali drevesa v Kopru tako z vidika njihove raznolikosti in značilnosti kot tudi njihove družbene vloge v prostoru. V raziskavi sta kot mentorja sodelovala tudi doc. dr. Neža Čebren Lipovec z Oddelka za arheologijo in dediščino Fakultete za humanistiko UP in dr. Matjaž Kljun z Oddelka za informacijske znanosti in tehnologije UP FAMNIT. Namen projekta je bil preučiti raznolikost dreves v Kopru, zagotoviti varovanje ter boljše upravljanje najbolj znamenitih primerkov. Obenem se je v okviru projekta proučevalo, katera drevesa so najstarejši pričevalci razvoja mesta Koper ter kako se je spreminjala njihova vloga od preteklosti do današnjega časa. Prav tako je bila želja prepoznati tista območja, katerim bi z ustrezno izbiro dreves in njihovo umestitvijo povečali kvaliteto življenja prebivalcev Kopra.

Pri projektih iz razpisa »Po kreativni poti do znanja« je ključno delovanje študentov. V okviru projekta ZDrevKO sodeluje pet študentov bioloških in računalniških programov UP FAMNIT (Robi Logar, Klara Kopač, Ana Pušenjak, Ana Lokovšek, Tilen Jesenko) ter trije študenti humanističnih programov UP FHŠ (Saša Buti, Domen Sotenšek, Lea Podgoršek).

V projektu poleg raziskovalcev in študentov Univerze na Primorskem sodelujejo tudi predstavniki javnega podjetja Marjetica Koper d.o.o., ki upravlja z zelenimi površinami na območju mesta Koper in zaposluje agronome, vrtnarje in druge odgovorne za delo z rastlinskimi viri na javnih površinah. Podjetje je v okviru raziskave podalo njihove izkušnje in znanja o upravljanju z mestno drevnino in načrte za bodoče zasaditve in aktivnosti povezane s kvalitetnim ohranjanjem zelenih površin na območju mesta Koper.

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

Podatki o drevesih tudi v digitalni obliki

Projekt je vključeval tudi oblikovanje digitalne baze dreves Kopra in izdelavo aplikacije za mobilni telefon, s katero bodo lahko uporabniki spoznavali koprsko drevesa in njihove zgodbe. Interaktivni zemljevid v obliki mobilne aplikacije je pomagal izdelati **Peter Simončič**, strokovnjak za izdelavo interaktivnih zemljevidov. Prek mobilne aplikacije, ki bo vključevala tudi nekatere posebej zanimive vsebine, kot so stare fotografije in izseki starih zemljevidov, bodo uporabniki lahko spoznavali drevesa, ki uspevajo v Kopru. Aplikacija je omogočila predstavljanje informacij uporabnikom na sodoben način, kot so ga vajene mlajše generacije. Prav tako je aplikacija omogočila dostop do podatkov, ki sicer niso lahko dostopni na enem mestu, na preprost, zabaven in poučen način.

Digitalizirani podatki o drevesih Kopra bodo predstavljali tudi osnovo za nujno potreben kataster dreves v Kopru.

Rezultati projekta so prispevali k boljšemu poznavanju in razumevanju dreves v Kopru danes in skozi njegovo zgodovino. S tem se povečuje informiranost javnosti o biotski pestrosti v mestnem okolju kot tudi zavedanje o pomembnosti varovanja starih dreves. Prisotnost rastlin in živali dokazano viša kakovost bivanja v urbanih okoljih, zato je pri načrtovanju razvoja mest zelo pomembno upoštevati tudi ta vidik biotske pestrosti. Znanje, ki ga v okviru temeljnih in aplikativnih raziskav pridobivamo na Univerzi na Primorskem, je moč nadgraditi v upravljalvske načrte, ki jih podjetje Marjetica izvaja na območju mesta Koper. Na ta način bomo skupaj omogočili boljše vzdrževanje in prepoznavnost mestne drevnine. Zagotovili smo tudi temelje za dolgoročno načrtovanje kakovostne zasaditve dreves po mestu, ki bo vključevalo biologijo drevesnih vrst, funkcijo in upravljalvske zahteve. Aplikacija, ki je bila v okviru projekta izdelana, pomeni tudi pomembno orodje upravljalvca za nadaljnje upravljanje z mestno drevnino.

Invazivne vrste

Raziskava je pokazala tudi prisotnost nekaterih invazivnih vrst dreves, ki lahko predstavljajo potencialno grožnjo biotski pestrosti, zdravju ljudi ter gospodarstvu, zato morajo biti nanje upravljalvci mestnega prostora še posebej pozorni.

Sprehod med koprskimi drevesi

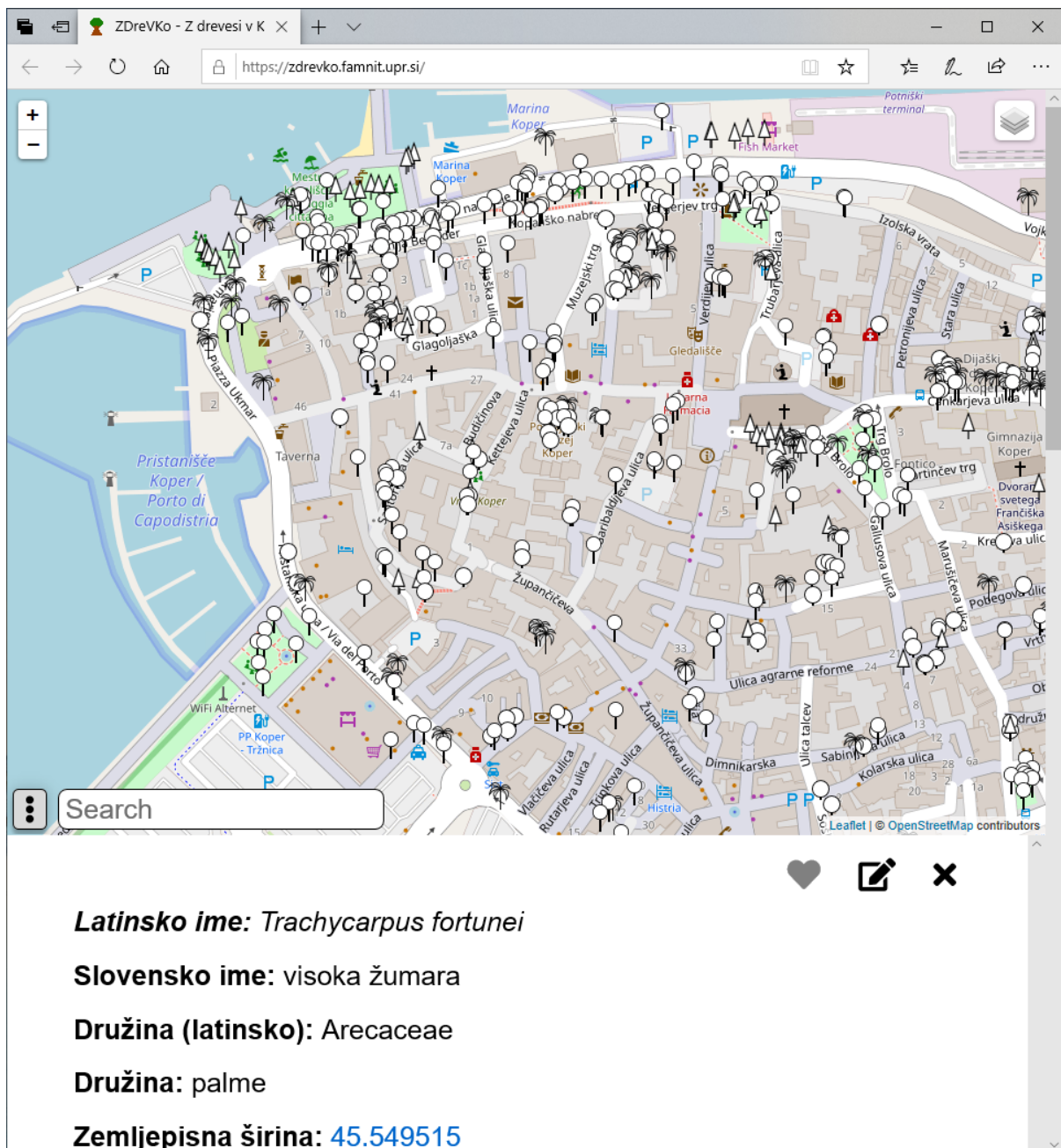
Ob zaključevanju projekta so pedagoški mentorji skupaj s študenti organizirali dogodek za širšo javnost z naslovom »Sprehod med koprskimi drevesi«. Tekom dogodka so z zainteresiranimi občani delili rezultate projekta in svoje znanje. Projekt pa je bil deležen tudi zadostne pozornosti lokalnih medijev.

4. Priloge:

ZDreVko - Z drevesi v K X + -

https://zdrevko.famnit.upr.si/

Search

♥ ✎ ✕

Latinsko ime: *Trachycarpus fortunei*

Slovensko ime: visoka žumara

Družina (latinsko): Arecaceae

Družina: palme

Zemljepisna širina: [45.549515](#)

ZDrevko - Z drevesi v K X + -

https://zdrevko.famnit.upr.si/

Search

Latinsko ime: *Trachycarpus fortunei*

Slovensko ime: visoka žumara

Družina (latinsko): Arecaceae

Družina: palme

Zemljepisna širina: [45.549515](#)

Zemljepisna dolžina: 13.7351

Izvor: Vzhod Azije

Opis: Zraste do 15 m visoko in je vednozeleno palma. Cveti od aprila do junija, njeni cvetovi so združeni v močna, do 1 m dolga socvetja.

Zanimivost: Najpogostejša vrsta palme za okrasne namene, saj je zelo odporna na mraz.

Uporabnost: Poznana tudi kot Kitajski trahikarp, Fortunejev trahikarp, velika žumara, kineška žumara

